

Toelichting op het onderzoek naar de gevolgen van de coronamaatregelen voor naasten van mensen met een verstandelijke beperking

Hennie Boeije, Femke van Schelven & Renate Verkaik

In deze toelichting gaan we in op de onderzoeksmethoden van de studie naar naasten van mensen met een verstandelijke beperking en corona. Deze studie deden we in juni 2020. De toelichting hoort bij alle publicaties die over dit onderzoek verschijnen (zie kader).

De publicaties uit het onderzoek onder naasten

- Naasten van mensen met een verstandelijke beperking over hun zorgen en wensen voor de aanpak van corona (Boeije, van Schelven & Verkaik, augustus 2020)
- Kwaliteit van leven van naasten van mensen met een verstandelijke beperking tijdens de coronacrisis (Van Schelven, Verkaik & Boeije, augustus 2020)
- Zorgen en zwaaien: over de ervaringen van naasten van mensen met een verstandelijke beperking met wonen, bezoek en zorg tijdens corona (Verkaik, Van Schelven & Boeije, september 2020)
- Een hart onder de riem: adviezen en tips voor en door naasten van mensen met een verstandelijke beperking (Boeije & Van Schelven, augustus 2020)

Vragenlijstonderzoek

We ontwikkelden een vragenlijst met gesloten en open vragen over ervaringen van naasten van mensen met een verstandelijke beperking met de restrictieve coronamaatregelen in de gehandicaptenzorg en thuis, kwaliteit van leven van naasten, welbevinden van hun familielid en zorg en ondersteuning voor naasten en hun familieleden (zie Bijlage A). In 2019 deed het Nivel samen met anderen onderzoek naar kwaliteit van leven van naasten (Springvloet et al., 2020). Een aantal vragen dat toen werd gesteld is nu herhaald om vergelijking mogelijk te maken. Het betreft hier onder meer de vragen naar de zwaarte van de situatie, sombere gevoelens, de ervaren kundigheid, en sociale steun. Daarnaast stelden we open vragen waarin naasten hun antwoorden konden toelichten. De vragenlijst is zo kort mogelijk gehouden om naasten zo min mogelijk te belasten en de respons te verhogen. De vragenlijst is op 4 juni zowel online als schriftelijk aangeboden en kon tot 30 juni worden ingevuld. Er is één reminder gestuurd na twee weken.

Samenwerking ervaringsdeskundige naasten en stakeholders

Twee ervaringsdeskundige naasten dachten mee over de aanpak van het onderzoek en voorzagen de vragenlijst van commentaar. Hun suggestie om naasten te vragen om advies en tips waar ze andere naasten mee konden helpen, hebben we opgevolgd. Dat is de hand out Een hart onder de riem. Ook hun andere feedback is verwerkt. Leden van de programmacommissie van de [monitor Zorg en participatie](#) hebben eveneens de vragenlijst van feedback voorzien.

Onderzoeksgroep en werving

De vragenlijst is verstuurd naar 394 naasten van mensen met een verstandelijke beperking. Van hen nemen 285 naasten deel aan het [Panel Samen Leven](#) van het Nivel. Deelnemers voor dit panel worden geworven via huisartsen en zorginstellingen (landelijke steekproeven). Ze zijn naasten van

mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking die in een instelling of woonvoorziening met begeleiding wonen. Daarnaast hebben we voor het onderzoek 109 naasten aangeschreven die hebben meegedaan aan het onderzoek naar kwaliteit van leven (Springvloet et al., 2020) en die hebben aangegeven opnieuw benaderd te mogen worden. Dit betreft vooral naasten van mensen met een matige verstandelijke beperking of een (ernstige) meervoudige en verstandelijke beperking (EMB) van wie in 2019 twee derde in een instelling en een vijfde bij de naaste thuis woonde.

Respons en samenstelling groep deelnemers

Ruim 60% (N=266) van de mensen die zijn aangeschreven deed mee aan de vragenlijst. De samenstelling van de groep naasten staat hieronder vermeld naar de achtergrond van de naasten en die van hun familieleden met een verstandelijke beperking. Ook beschrijven we voor beide groepen in hoeverre zij te maken hebben gehad met coronavirusinfecties.

Achtergrond van de naasten

Geslacht. Van de naasten in dit onderzoek is 69% vrouw en 31% man.

Leeftijd. Een klein deel is jonger dan 50 jaar (4%). De meesten naasten zijn tussen de 50 en 64 jaar (37%) of tussen de 65 en 74 jaar (45%). 14% is 75 jaar of ouder.

Familierelatie. De meeste deelnemers aan het onderzoek zijn ouders (61%) en zussen of broers (34%) van iemand met een verstandelijke beperking. Ook deden enkele vrienden (2%), partners (1%) en kinderen (1%) mee.

Achtergrond van de familieleden met een verstandelijke beperking

Geslacht. Van de familieleden is 54% man en 46% vrouw.

Leeftijd. 8% is jonger dan 30 jaar, bijna de helft (49%) is tussen de 30 en 49 jaar oud en ruim een kwart (26%) is tussen de 50 en 64 jaar oud. 16% is ouder dan 65 jaar.

Verstandelijke beperking. 11% van de naasten zegt dat hun familielid zwakbegaafd is, 35% heeft een lichte, 36% een matige en 13% een (zeer) ernstige verstandelijke beperking en/of niet-aangeboren hersenletsel (10%).

Woonsituatie. Voor de coronacrisis woonde 45% in een zorginstelling en 38% in een kleinschalige woonvoorziening. Acht procent woonde zelfstandig, 6% woonde bij de naaste in huis en 3% woonde anders.

Toezicht. Van de familieleden heeft 30% continu toezicht nodig, 46% kan even alleen blijven, 19% kan langere tijd alleen zijn en 4% heeft geen toezicht nodig.

Zorg en ondersteuning. De meeste familieleden met een verstandelijke beperking krijgen zorg en ondersteuning (73% in natura, 18% via een PGB). 5% geeft aan dat hun familielid geen zorg en ondersteuning krijgt, 3% weet het niet.

Coronavirusinfecties bij naasten en hun familielid met een beperking

Bij naasten. Van de naasten heeft niemand een vastgestelde coronavirusinfectie gehad; wel vermoedt 7% dat zij het hebben of hebben gehad.

Bij familieleden met een beperking. Van de familieleden is 2% positief getest op het coronavirus; eveneens 2% heeft wel klachten gehad maar is niet getest.

Analyses

In de publicaties rapporteren we de uitkomsten van de vragenlijst in rechte tellingen. We hebben getoetst of er verschillen zijn tussen naasten van wie het familielid intramuraal (binnen een zorginstelling of woonvoorziening) of extramuraal woont (bij familie of zelfstandig). Ook is rekening gehouden met de ernst van de verstandelijke beperking. Deze verschillen zijn onderzocht met chi-kwadraattoetsen. Verschillen over de tijd zijn getoetst in regressieanalyses. Resultaten zijn significant, wanneer $P < .05$.

Voor de open vragen is een kwalitatieve, thematische analyse uitgevoerd. Hiervoor zijn alle antwoorden op een vraag geïnventariseerd en geclusterd met MaxQDA (software voor kwalitatieve data-analyse). Uit deze clustering zijn de voornaamste thema's gehaald en hierover is gerapporteerd. Open vragen op de vragenlijst bieden niet de gelegenheid om door te vragen. Citaten zijn letterlijke antwoorden van naasten op de vragenlijst met enige redactie vanwege anonimiteit en leesbaarheid. De keuze van de citaten is gedaan door de onderzoekers.

De meeste kwantitatieve en kwalitatieve analyses gaan over de totale groep naasten die de vragenlijst heeft ingevuld (N=266). Alleen de vergelijkingen met het onderzoek uit 2019 (Springvloet et al., 2020) zijn getoetst bij een deel van de participanten. Hiervoor zijn alleen de naasten meegenomen die zowel aan het onderzoek in 2019 hebben meegedaan als aan het huidige onderzoek (N=97). Uitkomsten over ontwikkelingen in de tijd gaan dus alleen over deze groep naasten.

Reflectie op het onderzoek

Samenwerking met ervaringsdeskundige naasten

In het onderzoek staat het perspectief van de naasten centraal. Daarom is gedurende het hele onderzoek samengewerkt met ervaringsdeskundige naasten. Zij onderstreepten het belang van de studie en gaven feedback op de vragenlijst en de rapportages. Op basis van hun feedback hebben we vragen toegevoegd, zoals de vragen over tips en adviezen en over het contact tussen naasten en zorgverleners. Reflecties van ervaringsdeskundige naasten op de uitkomsten van het onderzoek zijn meegenomen in de conclusies van de verschillende publicaties.

Naasten over hun familieleden met een verstandelijke beperking

We hebben naasten primair gevraagd over hun eigen situatie. Daarnaast hebben we hen ook gevraagd in te schatten hoe het met hun familielid met een verstandelijke beperking gaat. Daarbij vonden we dat de kwaliteit van leven van naasten en hun familieleden samenhangt. Dit komt overeen met bevindingen uit eerder onderzoek (Springvloet et al., 2020). Dat naasten zowel hun eigen kwaliteit van leven beoordelen als die van de mensen met een verstandelijke beperking, speelt mogelijk een rol in de gevonden samenhang. Onderzoek onder mensen met een verstandelijke beperking kan uitwijzen wat ze zelf vinden van hun welbevinden en inzicht geven in de samenhang met de inschatting van de naasten.

Periode van het onderzoek

De vragenlijst voor dit onderzoek werd in mei ontwikkeld. Naasten vulden de lijst in juni in en beantwoordden vragen over de periode midden maart tot midden juni. In die periode veranderde er veel en ook nadien waren er nog veel wijzigingen in onder meer de bezoeksregeling en de zorg. De uitkomsten van het onderzoek kunnen dan ook het best worden beschouwd als een momentopname die de ervaringen weergeeft tot juni 2020. De resultaten laten zien wat naasten hebben meegemaakt, tegen welke knelpunten ze aan liepen, wat hen hielp, en wat hen goed deed. Daaruit zijn lessen voor de toekomst te trekken. Door de snelle veranderingen om corona te bestrijden en de gevolgen hiervan voor naasten en de mensen met een verstandelijke beperking, blijft het belangrijk om hun situatie te monitoren.

Respons en diversiteit

Ruim 60% van de naasten die we aanschreven, vulde de vragenlijst in. Gegeven de omstandigheden mag die een goede respons genoemd worden. Om de respons te bevorderen was de lengte van de vragenlijst beperkt gehouden en was deze zowel digitaal als schriftelijk beschikbaar. Met de werving via verschillende kanalen is geprobeerd om een diverse groep naasten in beeld te brengen. Deze diversiteit is voor een aantal kenmerken gerealiseerd, zoals geslacht en woonsituatie van de persoon

met een verstandelijke beperking. Er hebben veel ouders meegedaan en veel mensen met een verstandelijke beperking woonden intramuraal. De naasten die hebben meegewerkt aan het onderzoek hadden relatief een hoge leeftijd; slechts 4% was jonger dan 50 jaar. De resultaten zijn daarom mogelijk minder van toepassing op de jongere groep naasten.

Trends

Een sterk punt van dit onderzoek is de vergelijking van de uitkomsten met onderzoek van net vóór de coronacrisis. Dit maakte het mogelijk om veranderingen te bestuderen in bijvoorbeeld kwaliteit van leven en zorgzwaarte die mogelijk zijn toe te schrijven aan de coronacrisis. Omdat er sprake was van verschillende populaties, was een één-op-één vergelijking van de gevonden percentages niet mogelijk. Voor een zuivere vergelijking is daarom gekozen om alleen de mensen die aan beide studies hebben deelgenomen mee te nemen in de trendanalyses. Hoewel dit resulteerde in een kleinere groep naasten voor de trendanalyses, was de groep voldoende groot om uitspraken te doen over de tijd.

Dank

We bedanken Margot Hansen en Jan Sanders voor hun feedback op de vragenlijst en publicaties.

Meer weten

U vindt deze publicatie en andere corona**naasten** publicaties op <https://nivel.nl/nl/monitor-situatie-van-naasten-van-mensen-met-een-beperking-coronatijd>.

Informatie over COVID-19 onderzoek van het Nivel en alle andere publicaties: ga naar www.nivel.nl/ of e-mail naar h.boeije@nivel.nl.

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: Boeije, H. & Van Schelven, F. (augustus 2020). Toelichting op het onderzoek naar de gevolgen van de coronamaatregelen voor naasten van mensen met een verstandelijke beperking. Utrecht: Nivel.

Referenties

Boeije, H., van Schelven, F. & Verkaik, R. (augustus 2020) Naasten van mensen met een verstandelijke beperking over hun zorgen en wensen voor de aanpak van corona. Utrecht: Nivel.

Boeije, H. & van Schelven, F. (augustus 2020) Een hart onder de riem: adviezen en tips voor en door naasten van mensen met een verstandelijke beperking. Hand out. Utrecht: Nivel.

Schelven, F. van, Verkaik, R. & Boeije, H. (augustus 2020) Kwaliteit van leven van naasten van mensen met een verstandelijke beperking tijdens de coronacrisis. Utrecht: Nivel.

Springvloet, L., et al. (2020) Kwaliteit van leven van naasten van mensen met een beperking. Nivel, Academische Werkplaats Ernstige Meervoudige Beperking, Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking. Utrecht: Nivel.

Verkaik, R., Schelven, F. van & Boeije, H. (september 2020) Zorgen en zwaaien: over de ervaringen van naasten van mensen met een verstandelijke beperking met wonen, bezoek en zorg tijdens corona. Utrecht: Nivel.

Bijlage A

Deel A: Algemeen

Allereerst zijn we benieuwd naar wie u bent.

1. Wat is uw leeftijd?

 jaar

2. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw
- Anders

De volgende vragen gaan over uw naaste met een beperking.

3. Hoe oud is uw naaste met een beperking?

 jaar

4. Wat is het geslacht van uw naaste met een beperking?

- Man
- Vrouw
- Anders

5. Wat is uw relatie met uw naaste met een beperking?

Ik ben zijn/haar...

- Moeder of pleeg/stief/adoptiemoeder of schoonmoeder
- Vader of pleeg/stief/adoptievader of schoonvader
- Zus/broer of schoonzus/zwager
- Oma/opa
- Partner/echtgenoot
- (Schoon)dochter of (schoon)zoon
- Tante/oom
- Vriendin/vriend
- Anders, namelijk:

6. Bent u wettelijk vertegenwoordiger van uw naaste met een beperking?

- Ja, ik ben zijn/haar mentor
- Ja, ik ben zijn/haar bewindvoerder
- Ja, ik ben zijn/haar curator
- Nee

7. Hoe zou u de beperking of beperkingen van uw naaste omschrijven?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Zwakbegaafd (IQ 70-85)
- Een lichte verstandelijke beperking (IQ 50/55-70)
- Een matige verstandelijke beperking (IQ 35/40–50/55)
- Een (zeer) ernstige verstandelijke beperking (IQ lager dan 35/40 of niet te bepalen)
- Niet-aangeboren hersenletsel
- Een motorische beperking
- Een zintuiglijke beperking
- Gezondheidsproblemen
- Gedragsproblemen
- Psychische problemen
- Communicatieve beperkingen/spraakproblemen
- Iets anders, namelijk:

8. Kan uw naaste met een beperking alleen blijven?

- Nee, hij/zij heeft continu toezicht nodig
- Ja, een poosje
- Ja, hij/zij kan langere tijd alleen blijven
- Ja, hij/zij heeft geen toezicht nodig

9. Krijgt uw naaste met een beperking zorg en/of ondersteuning?

- Ja, in natura
- Ja, via een persoonsgebonden budget (PGB)
- Nee
- Weet ik niet

Deel B: Welzijn van uw naaste

De volgende vragen gaan over het welzijn van uw naaste met een beperking.

1. In hoeverre zijn de onderstaande uitspraken juist of onjuist voor uw naaste met een beperking?

	Volkomen juist	Grotendeels juist	Weet ik niet	Grotendeels onjuist	Volkomen onjuist
Mijn naaste lijkt gemakkelijker ziek te worden dan andere mensen	☐	☐	☐	☐	☐
De gezondheid van mijn naaste is uitstekend over het algemeen	☐	☐	☐	☐	☐

2. Heeft de coronacrisis invloed op de kwaliteit van leven van uw naaste met een beperking?

- Ja, zijn/haar welzijn is verslechterd
- Ja, zijn/haar welzijn is verbeterd
- Nee, zijn/haar welzijn is hetzelfde gebleven
- Weet ik niet

3. **Kunt u uw antwoord toelichten?**

4. **Heeft uw naaste een coronavirus-infectie gehad?**

- Ja, er is getest en daaruit bleek dat hij/zij een coronavirusinfectie had
- Nee, er is getest en daaruit bleek dat hij/zij geen infectie had
- Waarschijnlijk wel, want mijn naaste heeft/had klachten
- Waarschijnlijk niet, want mijn naaste heeft/had géén klachten
- Er is getest, maar de uitslag is nog niet bekend
- Weet ik niet

5. **Is uw naaste vanwege een coronavirus-infectie of verdenking daarvan in het ziekenhuis opgenomen geweest?**

- Ja
- Nee

6. **Is uw naaste vanwege een coronavirus-infectie of verdenking daarvan in (thuis)quarantaine geweest?**

- Ja
- Nee

7. **Heeft uw naaste te maken gehad met zogenoemde cohortverpleging in de instelling vanwege een uitbraak van het coronavirus?**

- Ja
- Nee

Deel C: Woonsituatie van uw naaste en contact

Dit deel gaat over de gevolgen die de coronacrisis heeft voor de woonsituatie van uw naaste en wat dat voor u en uw naaste betekent.

1. **Hoe woonde uw naaste vóór de coronacrisis?**

Mijn naaste met een beperking woonde...

- Bij mij thuis
- In een zorginstelling
- In een kleinschalige woonvoorziening
- Bij andere familie
- Zelfstandig
- Samen met een partner en/of thuiswonende kind(eren)
- Anders, namelijk:

2. **Is de woonsituatie van uw naaste veranderd als gevolg van de coronacrisis?**

- Ja
- Nee → U kunt vraag 3, 4 en 5 overslaan

3. Hoe woont uw naaste op dit moment?

Mijn naaste met een beperking woont...

- Bij mij thuis
- In een zorginstelling
- In een kleinschalige woonvoorziening
- Bij andere familie
- Zelfstandig
- Samen met een partner en/of thuiswonende kind(eren)
- Anders, namelijk:

4. Kunt u toelichten wat de reden was dat de woonsituatie veranderde? Welke overwegingen speelden een rol?

5. Wat betekent deze verandering in woonsituatie voor uzelf?

6. Hebben u en uw naaste elkaar ontmoet de afgelopen twee weken? (Let op: het gaat hier om een ontmoeting, en bijvoorbeeld niet om beeldbellen). Meerdere antwoorden mogelijk

- Ja, ik kan mijn naaste ontmoeten en houd anderhalve meter afstand
- Ja, maar op een andere manier, bijvoorbeeld via een babbeltent of achter glas
- Ja, ik kan op bezoek want voor mij en mijn naaste geldt de 'nee-tenzij'-regeling
- Nee, we bezoeken elkaar niet
- Niet van toepassing: mijn naaste woont bij mij thuis → **Ga verder naar deel D**
- Anders, namelijk:

7. Had u de afgelopen twee weken per mail, telefoon, Whatsapp of beeldbellen contact met uw naaste met een beperking, eventueel onder begeleiding?

- Ja, elke dag
- Ja, één of meerdere keren per week
- Ja, minder dan één keer per week
- Nee, dat kan mijn naaste niet
- Nee, dat kan niet waar mijn naaste woont
- Anders, namelijk:

8. Hoe kijkt u tijdens de coronacrisis aan tegen het contact dat u nu met uw naaste heeft?

- Het contact met mijn naaste is naar omstandigheden goed
- De manier waarop mijn naaste en ik nu contact hebben baart mij een beetje zorgen
- De manier waarop mijn naaste en ik nu contact hebben baart mij veel zorgen

9. Kunt u uw antwoord toelichten?

Deel D: Zorg en ondersteuning voor uw naaste

De vragen in dit deel gaan over professionele zorg en ondersteuning die uw naaste mogelijk ontvangt en het contact met zorgverleners en begeleiders.

1. Kreeg uw naaste vóór de coronacrisis professionele zorg en ondersteuning?

Nee → Ga verder naar vraag 3

Ja, namelijk:

- Zorg en begeleiding in de instelling of kleinschalige woonvorm
- Thuiszorg
- Wijkverpleging
- Specialistische verpleging
- Hulp van de huisarts
- Fysiotherapie
- Dagbesteding
- Anders, namelijk:

2. Is er professionele zorg en ondersteuning voor uw naaste weggefallen of verminderd sinds de coronacrisis?

Nee

Ja, namelijk:

- Zorg en begeleiding in de instelling of kleinschalige woonvorm
- Thuiszorg
- Wijkverpleging
- Specialistische verpleging
- Hulp van de huisarts
- Fysiotherapie
- Dagbesteding
- Anders, namelijk:

3. Is er professionele zorg en ondersteuning bijgekomen sinds de coronacrisis?

Nee → Ga verder naar vraag 5

Ja, namelijk:

- Zorg en begeleiding in de instelling of kleinschalige woonvorm
- Thuiszorg
- Wijkverpleging
- Specialistische verpleging
- Hulp van de huisarts
- Fysiotherapie
- Dagbesteding
- Anders, namelijk:

4. Heeft u deze extra professionele zorg en ondersteuning zelf geregeld?

Ja

Nee

5. **Heeft u nu behoefte aan (meer) professionele zorg en ondersteuning voor uw naaste?**
- Ja, en ik heb daar ook om gevraagd
  - Ja, maar ik heb daar nog niet om gevraagd
  - Nee, daar heb ik geen behoefte aan
  - Weet ik niet
6. **Heeft u nu behoefte aan (extra) persoonsgebondenbudget (PGB) voor uw naaste?**
- Ja, en ik heb daar ook om gevraagd
  - Ja, maar ik heb daar nog niet om gevraagd
  - Nee, daar heb ik geen behoefte aan
  - Weet ik niet
7. **Heeft u de afgelopen weken tijdens de coronacrisis contact gehad met zorgverleners of begeleiders van uw naaste met een beperking?**
- Ja, maar minder vaak dan voorheen
  - Ja, vaker dan voorheen
  - Ja, even vaak als voorheen
  - Nee, terwijl ik voor de coronacrisis wel contact had met zorgverleners of begeleiders
  - Nee, ik had geen contact met zorgverleners of begeleiders en heb dat nog steeds niet
  - Niet van toepassing: mijn naaste heeft geen zorgverleners of begeleiders → **Ga verder naar deel E**
8. **Heeft u nu behoefte aan (meer) contact met zorgverleners of begeleiders van uw naaste?**
- Ja
  - Nee
9. **In hoeverre bent u (on)tevreden over de inhoud van het contact dat u momenteel heeft met de zorgverleners of begeleiders van uw naaste?**
- Tevreden
  - Niet tevreden, niet ontevreden
  - Ontevreden
  - Niet van toepassing → **Ga verder naar vraag 11**
10. **Kunt u uw antwoord toelichten?**
-
11. **Hoe kijkt u tijdens de coronacrisis aan tegen de kwaliteit van de zorg en ondersteuning die uw naaste ontvangt?**
- De kwaliteit van de zorg is goed
  - Ik maak mij een beetje zorgen over de kwaliteit van de zorg
  - Ik maak mij veel zorgen over de kwaliteit van de zorg
12. **Kunt u uw antwoord toelichten?**
-

Deel E: Uw welzijn

De vragen in dit deel gaan over uw eigen welzijn tijdens de coronacrisis. Denk bij het invullen van de vragen aan de afgelopen twee weken.

1. Hoe beoordeelt u uw kwaliteit van leven?

- Heel slecht
- Slecht
- Niet goed, niet slecht
- Goed
- Heel goed

2. Hoe vaak heeft u negatieve gevoelens, zoals een sombere stemming, wanhoop, of angst?

- Nooit
- Zelden
- Redelijk vaak
- Zeer vaak
- Altijd

3. Denkt u dat u zelf een coronavirus-infectie heeft gehad?

- Ja, er is getest en daaruit bleek dat ik een coronavirusinfectie had
- Nee, er is getest en daaruit bleek dat ik geen infectie had
- Waarschijnlijk wel, want ik heb/had klachten
- Waarschijnlijk niet, want ik heb/had géén klachten
- Er is getest, maar de uitslag is nog niet bekend
- Weet ik niet

4. Bent u vanwege een coronavirus-infectie of verdenking daarvan in het ziekenhuis opgenomen geweest?

- Ja
- Nee

5. Bent u vanwege een coronavirus-infectie of verdenking daarvan in (thuis)quarantaine geweest?

- Ja
- Nee

6. Kunt u voor de volgende stellingen aangeven in hoeverre het in deze tijd lukt om:

	Dat lukt niet	Dat lukt soms wel, soms niet	Dat lukt wel	Niet van toepassing
uw naaste te laten zien of voelen dat u om hem/haar geeft?	☐	☐	☐	☐
om plezier te hebben met uw naaste met een beperking?	☐	☐	☐	☐
om uw naaste gerust te stellen?	☐	☐	☐	☐
om u te ontspannen?	☐	☐	☐	☐
om u niet de hele tijd zorgen te maken om uw naaste met een beperking?	☐	☐	☐	☐

7. Voelt u zich kundig genoeg om uw naaste met een beperking in deze tijd goed te kunnen begeleiden of ondersteunen?

- Zeker wel
- Waarschijnlijk wel
- Misschien
- Waarschijnlijk niet
- Zeker niet

8. Hoe zwaar vindt u het geven van zorg en ondersteuning aan uw naaste momenteel?

“0” betekent dat u de zorg helemaal niet zwaar vindt, “10” dat u de zorg erg zwaar vindt.

Helemaal niet
zwaar

Erg
zwaar   Niet van
toepassing

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		

9. Krijgt u op dit moment zelf professionele ondersteuning bij de zorg die u verleent aan uw naaste?

- Niet van toepassing
- Nee, ik krijg zelf geen ondersteuning
- Ja, namelijk:
  - Informatie of advies
  - Cursus of training
  - Lotgenotencontact
  - Materiële hulp
  - Financiële hulp
  - Hulp bij het aanvragen van voorzieningen
  - Iets anders, namelijk:

10. Krijgt u op dit moment steun van mensen uit uw sociale omgeving?

- Nee, ik krijg geen steun
- Ja, namelijk:
  - Informatie of advies
  - Cursus of training
  - Lotgenotencontact
  - Materiële hulp
  - Financiële hulp
  - Hulp bij het aanvragen van voorzieningen
  - Iets anders, namelijk:

11. Hoe vaak komt het voor dat iemand anders dan uw naaste met een beperking...

	Zelden of nooit	Af en toe	Regelmatig	Vaak	Zeer vaak
... aandacht aan u schenkt (bijvoorbeeld naar u luistert of genegenheid toont)	☐	☐	☐	☐	☐
... u steun biedt (bijvoorbeeld u opvrolijkt of zegt dat u het goed doet)	☐	☐	☐	☐	☐
... u helpt (bijvoorbeeld met alledaagse dingen als het huishouden doen, een lift geven)	☐	☐	☐	☐	☐

12. Met welke ondersteuning voor uzelf of voor uw naaste zou u nu geholpen zijn?

Niet van toepassing

13. Heeft u advies, tips of oplossingen waarmee u andere naasten kunt helpen?

Nee, die heb ik niet

14. In hoeverre bent u het eens met de onderstaande uitspraken?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik word voldoende betrokken bij het versoepelen van de maatregelen rond corona	☐	☐	☐	☐	☐
Het is voldoende duidelijk welke overwegingen er zijn om de maatregelen aan te passen.	☐	☐	☐	☐	☐
De aanpassingen van de maatregelen worden voldoende op mijn naaste en mij afgestemd.	☐	☐	☐	☐	☐

15. Waar ziet u de komende periode het meest tegenop?

Weet ik niet

16. Langzaam gaan we naar een nieuwe situatie en veranderen de maatregelen. Wat zou voor uzelf en voor uw naaste de komende periode wenselijk zijn?

Weet ik niet